

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ БПЛА У НАПРЯМКУ ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Степаненко О.В.

Науково-дослідний центр ракетних військ і артилерії, м. Суми

Застосування безпілотних літальних апаратів (БПЛА) стало невід'ємною частиною бойових дій (операцій) локальних війн і збройних конфліктів кінця двадцятого-початку двадцять першого сторіччя. Новітні розробки у цьому напрямку постійно впливають на форми, способи та прийоми збройної боротьби що вказує на те, що провідні у військовому відношенні країни світу та країни, що розвиваються, активно ведуть роботу по створенню, удосконаленню та прийняттю на озброєння БПЛА. Значні перспективи їх подальшого розвитку, обумовлюються різними факторами: по-перше, постійно зростає вартість пілотованих літальних апаратів разом з вартістю підготовки льотних екіпажів в той час, як для виконання значного обсягу завдань присутність пілота не завжди є обов'язковою; по-друге, постійно продовжується пошук рішень для зниження бойових втрат серед особового складу в пілотованій авіації в умовах наявності у конфлікуючих сторін сучасних систем протиповітряної оборони.

Аналіз результатів застосування БПЛА у військових конфліктах кінця ХХ і початку ХХІ ст. показує високу ефективність застосування БПЛА при вирішенні бойових завдань. Останніми роками інтенсивність застосування БПЛА в операціях ЗС США та інших країн багаторазово збільшилася. Зокрема, під час дій ВПС США в Афганістані з 2011 по 2016 рік частка застосування авіаційних засобів ураження, носіями яких були БЛА, збільшилася з п'яти до 61%, а в ході операції ЗС США і їх союзників "Непохитна рішучість" проти ІГЛ в Сирії і Іраку з серпня 2014 по червень 2016 року БЛА MQ-1 "Предатор" і MQ-9 "Ріпер" ВВС США здійснили понад 9100 бойових вильотів, застосувавши близько 3400 од. високоточної зброї по 1800 об'єктам. Ефективність застосування БПЛА формує тенденцію нарощування їх чисельності. Так, за останні 15 років чисельність БПЛА в США зросла в сотні разів, а обсяг фінансування закупівель даних зразків збільшився в рази. Відповідно з планами США в середньостроковій перспективі їх чисельність продовжить збільшуватися, що повинно дозволити при необхідності здійснювати одночасне цілодобове патрулювання БПЛА по 60 маршрутам в різних регіонах світу.

Збільшення використання БПЛА для вирішення завдань вогневого ураження протягом останніх років у військових конфліктах на близькому Сході, тільки підтверджує той факт, що у майбутньому відсоток бойових вильотів БПЛА буде продовжувати збільшуватися. Це також підтверджується продовженням розробки та створення провідними у військовому відношенні країнами, принципово нових конструкцій БПЛА, розрахованих на збільшені навантаження в порівнянні з пілотованими ЛА, та їх оснащення все більш сучасними системами управління для спрощення роботи наземного персоналу. Останні дослідження США та інших держав спрямовані на можливостях узгодженого використання БПЛА різних видів ЗС США та їх союзників у рамках перспективної їх форми застосування – "інтегрованої операції БПЛА".